



SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TỈNH ĐẮK LẮK
TRUNG TÂM THÔNG TIN - ỨNG DỤNG KH&CN

☸*☸

BẢN TIN **KHOA HỌC & CÔNG NGHỆ**

BẢN TIN CHỌN LỌC
PHỤC VỤ NÔNG THÔN



Số 01
2022

Trong số này:

- QUY TRÌNH KỸ THUẬT TRỒNG HOA LILY**
- CÁCH BẢO QUẢN HOA LY (LILY) TƯƠI LÂU**
- MÔ HÌNH TRỒNG HOA LY TẠI BUÔN MA THUỘT**
- CÁCH TRỒNG HOA LY VÀO CHẬU**

THÔNG TIN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ

QUY TRÌNH KỸ THUẬT TRỒNG HOA LILY

ThS. Trần Thị Hoàng Anh

Viện Khoa học Kỹ thuật NLN Tây Nguyên

1. Giới thiệu

Lily là một trong những loại hoa có giá trị kinh tế cao, màu sắc đẹp, hoa thơm, lâu tàn, được ưa chuộng trên thế giới. Ở Việt Nam, lily được trồng chủ yếu ở Đà Lạt. Hiện nay, lily bắt đầu được trồng ở nhiều vùng khác nhau, trong đó có tỉnh Đắk Lắk.

2. Một số giống hiện có

Năm 2011, Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển hoa, cây cảnh cung cấp và chuyển giao kỹ thuật trồng cho một số giống hoa lily như sau:

+ Giống Sorbonne (18/20): Cao 90 - 100cm, có 3 - 8 hoa, hoa màu hồng nhạt, lá to, thời gian sinh trưởng 95 - 100 ngày (giống được công nhận chính thức 5/2009).

+ Giống Belladonna (16/18, 18/20): Cao 95 - 105cm, có 3 - 5 hoa, hoa màu vàng, lá to, thời gian sinh trưởng 80 - 90 ngày (giống được công nhận là giống sản xuất thử năm 2011).

+ Giống Robina (16/18): Cao 110 - 120cm, có 2 - 5 hoa, hoa màu hồng đậm, lá thuôn dài, thời gian sinh trưởng 80 - 90 ngày.

+ Giống Yelloween (16/18): Cao 120 - 130cm, có 3 - 7 hoa, hoa màu vàng, lá nhỏ thuôn dài, thời gian sinh trưởng 80 - 85 ngày.

Tất cả các giống trên, Việt Nam và nhiều nước khác chưa sản xuất được mà vẫn phải nhập từ Hà Lan.

3. Kỹ thuật trồng, chăm sóc

3.1 Chuẩn bị nhà trồng

- Hiện nay trong điều kiện thời tiết Đắc Lắc có thể trồng hoa lily ở ngoài điều kiện tự nhiên nhưng tốt nhất nên trồng trong nhà lưới. Các dạng nhà lưới phổ biến hiện nay là:

+ Nhà hiện đại: nhà làm bằng khung sắt thép kiên cố, mái nhà là nylon. Nhà lưới được lắp các thiết bị làm mát, thiết bị tăng nhiệt, thiết bị chiếu sáng, thiết bị che giảm ánh sáng...

+ Nhà lưới cấp II: Nhà làm bằng sắt thép kiên cố, mái lợp nylon, xung quanh nhà là lưới chắn côn trùng, có hệ thống che giảm ánh sáng đơn giản.

+ Nhà lưới đơn giản: là nhà làm bằng các vật liệu rẻ tiền như tre, các loại cây gỗ tạp... mái lợp nylon.

3.2 Chuẩn bị đất, giá thể trồng

Đất trồng hoa lily có vai trò rất quan trọng nó là một trong những yếu tố chính quyết định đến thành công sản xuất hoa lily. Các yêu cầu đối với đất trồng hoa lily:

- Yêu cầu đất trồng hoa lily phải có kết cấu tơi xốp, thoát nước tốt. Các loại đất thích hợp trồng hoa lily là đất thịt nhẹ, đất cát pha, đất đồi núi. Không nên sử dụng các loại đất có kết cấu nặng đặc biệt là đất sét để trồng hoa lily. Đất trồng lily phải có tầng canh tác tối thiểu dày 40 - 50cm. pH đất thích hợp là từ 5.5 - 6.5.

- Nồng độ muối trong đất: bộ rễ hoa lily sẽ bị tổn thương nếu nồng độ muối trong đất quá cao, thậm chí có thể làm mất hoàn toàn bộ rễ, làm cho cây mất khả năng sinh trưởng. Vì vậy đất trồng hoa lily phải đảm bảo có nồng độ muối càng

thấp càng tốt, theo khuyến cáo của các nhà sản xuất Hà Lan đất trồng hoa lily phải có $EC \leq 1$ ms.

- Nhiệt độ đất: đây là yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến sinh trưởng bộ rễ hoa lily. Tất cả các giống hoa lily bộ rễ sinh trưởng tốt nhất trong điều kiện nhiệt độ $10 - 14^{\circ}\text{C}$, ngưỡng nhiệt độ $20 - 25^{\circ}\text{C}$ bộ rễ vẫn có thể phát triển bình thường. Nhưng nếu nhiệt độ cao hơn hoặc thấp hơn các ngưỡng nhiệt độ này sinh trưởng của cây hoa lily sẽ bị ảnh hưởng.

- Đất trồng hoa lily phải được xử lý trước khi trồng bằng các loại hóa chất để tiêu diệt sâu bệnh hại tồn dư bằng Actara 25WG, Aliete 800WG, Benomyl...

Làm đất:

Sau khi kiểm tra các điều kiện cần thiết đảm bảo đất có thể trồng hoa lily phải được cày bừa tơi, phẳng, sạch cỏ rác. Có thể bón lót bằng phân chuồng hoai mục $1\text{m}^3/100\text{m}^2$, trộn đều phân với đất trước khi trồng.

3.3 Chuẩn bị củ giống trước khi trồng

Chọn củ giống

+ Chọn kích cỡ củ: Để lựa chọn cỡ củ trồng thích hợp người sản xuất nên căn cứ vào một số điểm sau:

- Căn cứ vào nhiệt độ của mùa vụ trồng: nếu mùa vụ trồng có nhiệt độ cao thì nên chọn củ có kích cỡ nhỏ (vì trong điều kiện nhiệt độ cao trong giới hạn cho phép số nụ hoa sẽ nhiều hơn ở cùng một cỡ củ so với vụ trồng lạnh hơn), ngược lại nếu mùa vụ nhiệt độ thấp thì nên trồng củ có kích cỡ to.

- Căn cứ vào nhu cầu của thị trường: thông thường thị trường yêu cầu cành lily có số lượng hoa nhiều. Tuy nhiên để

có màu sắc đẹp, các hoa nở to đều thì số lượng hoa/cành nên giao động trong khoảng 4 - 7 hoa.

- Căn cứ vào mức độ nhạy cảm của giống hoa lily dự định trồng với bệnh cháy lá sinh lý. Bệnh cháy lá tỷ lệ thuận với kích thước củ, củ càng to cháy lá càng nặng.

Ví dụ: đối với giống Sorbonne:

+ Củ 16/18: cây cao 85 - 95cm, ít hoa (3 - 5 hoa/cây), không bị cháy lá.

+ Củ 18/20: cây cao 95 - 100, nhiều hoa (5 - 7 hoa/cây), ít bị cháy lá.

+ Củ > 20cm: cây cao 95 - 110, nhiều hoa (6 - 9 hoa/cây), cháy lá nhiều.



Xử lý nấm bệnh củ giống trước khi trồng

Củ li được xử lý chuẩn bị trồng

Dùng Daconil 75WP hoặc Rhidomil Gold 68WP pha với nồng độ 1/500, ngâm củ 5 - 10 phút, sau đó vớt củ, để ráo rồi đem trồng.

3.4 Thời vụ trồng

Căn cứ vào thời gian sinh trưởng của từng giống lily và điều kiện khí hậu của vùng trồng để chọn thời điểm trồng cho phù hợp.

**Thời điểm trồng củ thu hoa vào dịp Tết
cho một số giống lily**

STT	Giống	Kích cỡ củ (cm)	Thời gian trồng
1	Sorbonne	18 - 20	22/9 - 26/9
2	Belladonna	16 - 18	30/9 - 5/10
		18 - 20	28/9 - 2/10
3	Robina	16 - 18	2/10 - 5/10
4	Yelloween	16 - 18	2/10 - 5/10

3.5 Kỹ thuật trồng và chăm sóc

3.5.1 Đối với trồng chậu

- Dùng chậu nhựa hoặc chậu sứ có kích thước, kiểu dáng khác nhau. Chậu có đường kính 26cm trồng 3 củ/chậu; đường kính 35cm trồng 5 củ/chậu; chiều cao chậu tối thiểu là 20cm.

- Cách trồng:

+ Cho giá thể vào chậu (dày tối thiểu 8cm), đặt củ cho mầm thẳng và phân bố đều trong chậu, sau đó phủ giá thể dày 8 - 10cm (tính từ đỉnh củ). Khi trồng xong phải tưới nước đảm bảo độ ẩm cho củ và giá thể.

+ Xếp chậu với chậu cách nhau 10 - 15cm (tính từ mép chậu).



Cách trồng củ lily vào chậu

3.5.2 Kiểm tra cây sau trồng

Sau trồng 10 - 12 ngày, bới đất ở phần gốc của một số cây để kiểm tra sự phát triển của rễ. Nếu thấy rễ trắng, ra đều xung quanh gốc là cây sinh trưởng bình thường; ngược lại cần phải xem xét tìm hiểu nguyên nhân để có biện pháp khắc phục ngay lập tức.

3.5.3 Kỹ thuật tưới nước

Tưới nước cho hoa lily cần dựa trên một số nguyên tắc sau:

- Tưới nước đủ để đảm bảo cho hoa lily sinh trưởng phát triển tốt qua các giai đoạn:

+ Giai đoạn trước khi trồng củ, để đảm bảo độ ẩm và làm mát đất trước khi trồng phải tưới nước, độ ẩm đất duy trì 70 - 80%.

+ Giai đoạn trồng củ: sau khi trồng củ cần tưới nước ngay, đối với hoa lily do lấp đất sâu nên khi tưới phải đảm bảo sao cho lớp đất xung quanh củ phải đảm bảo đủ ẩm. Thực tế để đảm bảo tốt độ ẩm, khi lấp đất một nửa lượng cần thiết thì chúng ta nên tưới một lượt nước sau đó lấp đất hoàn chỉnh tưới lại một lần nữa. Độ ẩm đất sau khi trồng củ nên duy trì trong khoảng 75 - 85% trong 1 - 2 tuần đầu. Không được tưới quá ẩm dễ dẫn đến phát sinh một số bệnh hại gây thối củ.

Phương pháp tưới: dùng vòi doa tưới trực tiếp lên trên mặt luống hoặc tưới nhỏ giọt thông qua hệ thống tưới nhỏ giọt.

+ Giai đoạn cây con (từ khi mọc mầm đến chuẩn bị ra hoa), giai đoạn này cây cần cung cấp đủ nước để sinh trưởng, duy trì độ ẩm đất trong ngưỡng 70 - 80%, nếu đất quá ẩm, đặc biệt là đối với hoa lily trồng ngoài trời gặp mưa nhiều thì rất dễ bị các loại bệnh gây hại nhất là bệnh thối thân Phytophthora.

Phương pháp tưới: tưới rải mặt luống dùng dĩa doa để tưới, hoặc tưới nhỏ giọt.

+ Giai đoạn cây ra hoa (sau trồng khoảng 4 - 5 tuần cây bắt đầu xuất hiện nụ hoa), giai đoạn này cây cần nhiều nước để phân hóa hoa, luôn duy trì độ ẩm đất trong khoảng 75 - 85%.

Phương pháp tưới: tưới rải mặt luống trực tiếp vào gốc cây hạn chế tưới lên trên cây hoặc tưới nhỏ giọt.

+ Giai đoạn nuôi hoa (từ khi nụ hoa khoảng 2cm đến khi thu hoạch), giai đoạn này nhu cầu nước của cây hoa lily ít hơn so với các giai đoạn trước tuy nhiên vẫn phải đảm bảo độ ẩm đất trong khoảng 60 - 70%, nếu khô quá cây sẽ sinh trưởng kém, nếu quá cao cộng với độ ẩm không khí cao sẽ dễ bị bệnh.

Kinh nghiệm kiểm tra độ ẩm đất: Bóp chặt 1 nắm đất sau khi tưới, không thấy nước rỉ ra ngoài tay, đất nắm thành cục, khi gõ nhẹ vào nắm đất sẽ bị vỡ ra thì độ ẩm đất lúc đó khoảng 70 - 75%.

3.5.4 Chế độ che lưới đen

Che lưới đen cho cây hoa lily có hai tác dụng:

- Làm giảm cường độ ánh sáng.
- Che lưới đen làm giảm nhiệt độ môi trường trồng hoa lily.

Biện pháp che lưới cụ thể thực hiện như sau: Trước khi trồng 2 tuần tiến hành che lưới, che cách mặt đất từ 2,0 - 3,0m. Khi cây bắt đầu xuất hiện nụ hoa thì mở lưới ra, chỉ che vào buổi trưa khi trời nắng to. Từ khi nụ hoa xuất hiện đến khi thu hoạch hoa luôn theo dõi và kiểm tra cường độ ánh sáng nhà trồng lily để có chế độ che hợp lý.

3.5.5 Kỹ thuật bón phân

- Sau trồng 3 tuần (cây lily cao 15 - 20cm), lúc này bộ rễ hoa lily đã ra tương đối đầy đủ chúng ta tiến hành bón phân thúc.

+ Biện pháp bón phân qua gốc: loại phân bón thúc chính thường dùng là NPK Đầu Trâu (13-13-13+TE), ở mỗi giai đoạn sinh trưởng của cây có bổ sung thêm phân đạm, lân, kali, canxi khác nhau, nên hòa phân với nước để tưới.

- Lần 1: sau trồng 3 tuần dùng NPK Đầu Trâu (13-13-13+TE) lượng dùng 1 - 2kg/100m².

- Lần 2: bón sau lần 1 từ 7 - 10 ngày. Lượng bón cho 100m²: 1kg Canxi Nitrat + 0,2kg đạm Urê + 1 - 2kg NPK Đầu Trâu.

- Lần 3: khi đang xuất hiện nụ hoa. Lượng bón cho 100m²: 0,2kg đạm Urê + 2kg NPK Đầu Trâu

- Lần 4: sau lần 4 từ 7 - 10 ngày. Lượng bón cho 100m²: 1 - 2kg NPK Đầu Trâu.

Tùy theo tình trạng sinh trưởng của cây hoa lily chúng ta có thể bón thêm phân cho cây, tuy nhiên thời điểm cuối cùng có thể bón phân cho hoa lily là trước khi hoa nở 3 tuần.

+ Biện pháp bón phân qua lá: muốn nâng cao chất lượng hoa, hạn chế bệnh cháy lá cần phun



Cây sau 20 ngày trồng

cho lily một số phân bón lá và thuốc kích thích sinh trưởng như: Antonix, Komix, Đầu Trâu (502, 901, 902), $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$, NPK tổng hợp... Phun sau trồng 15 - 20 ngày, phun định kỳ 5 - 7 ngày/lần, nồng độ theo hướng dẫn cụ thể từng loại phân.

3.5.6 Điều khiển sinh trưởng cho lily

- Biện pháp rút ngắn thời gian sinh trưởng cho hoa nở sớm: Khi đã ấn định thời điểm thu hoạch, nếu trước khi thu hoạch 35 ngày, nhiệt độ dưới 18°C , chiều dài nụ hoa vẫn nhỏ hơn 3cm, có thể dùng nilon quây kín và thấp điện vào ban đêm hoặc phun chế phẩm Đầu Trâu 902 (có tác dụng rút ngắn thời gian sinh trưởng của lily từ 3 - 6 ngày).

- Biện pháp kéo dài thời gian sinh trưởng cho hoa nở muộn: muốn kéo dài thời gian sinh trưởng của lily cần tổng hợp các biện pháp hạ nhiệt độ, giảm ánh sáng bằng cách che nắng, hạn chế tưới



Cây giống Robina sau 60 ngày trồng



Cây giống Sorbonne sau 95 ngày trồng

nước... Nếu phát hiện hoa có khả năng nở sớm hơn so với thời điểm tiêu thụ thì có thể xếp các chậu hoa vào trong kho lạnh (12 - 15°C) trước khi tiêu thụ.

4. Phòng trừ sâu bệnh

4.1 Bệnh virus

a, Triệu chứng: màu xanh của lá dần dần nhạt đi, các lá này bắt đầu xoắn lại. Những triệu chứng trên lá cây biểu hiện rõ nhất xung quanh thời kỳ cây ra hoa. Trong nhiều trường hợp không nhìn rõ triệu chứng trên lá mà chỉ được biểu hiện rõ ràng trên hoa, màu sắc hoa bị xuống cấp nghiêm trọng.

b, Nguyên nhân: do virus gây ra và rệp, chích hút là đối tượng lan truyền bệnh virus từ cây này sang cây khác.

c, Phòng trừ:

- Chọn củ giống sạch bệnh để trồng (cơ bản bệnh virus đã được các nhà sản xuất giống Hà Lan kiểm soát tuy nhiên vẫn có tỷ lệ rất nhỏ cây bị nhiễm).

- Làm cỏ, vệ sinh môi trường nhà trồng sạch sẽ.

- Phòng trừ các đối tượng truyền nhiễm.

- Kiểm tra đồng ruộng thường xuyên, nhổ bỏ ngay những cây bị nhiễm virus.

4.2 Bệnh thối hạch đen (Phytophthora)

a, Triệu chứng: cây bị bệnh hoa bị thối rữa, cây sinh trưởng chậm lại và lá bị héo đột ngột. Thân bị nhiễm bệnh thì bị thối mềm và có màu xanh tối đến nâu tối lan rộng lên phía trên ngọn. Những cây bị nhiễm lá trở nên vàng ở phần gốc. Bệnh thường gây hại phần thân trên mặt đất làm cho cây bị đổ gãy.

b, Nguyên nhân: do nấm *Phytophthora* gây ra, nấm này thường xuất hiện ở đất sau trồng cà chua, hoa đồng tiền và có thể tồn tại trên đất ẩm qua nhiều năm. Đất, môi trường không khí quá ẩm và nhiệt độ cao (trên 20°C) là môi trường thích hợp cho nấm này phát triển gây hại.

c, Phòng trừ:

- Khử trùng đất trước khi trồng: dùng Aliette 800WG, Ridomil Gold 68WP.

- Đảm bảo đất thoát nước tốt.

- Duy trì nhiệt độ thấp nhất có thể trong những giai đoạn nóng của mùa vụ trồng.

- Nhổ bỏ những cây bị bệnh nặng.

- Luân canh với cây trồng khác (tốt nhất nên luân canh với lúa nước).

- Sử dụng thuốc Aliette 800WG, Ridomil Gold 68WP để phun phòng trừ bệnh.

4.3 Bệnh đốm lá, đốm nụ (*Botrytis elliptica*)

a, Triệu chứng: xuất hiện những chấm nhỏ màu nâu tối có đường kính 1 - 2mm trên bộ lá, trong điều kiện ẩm ướt chúng có thể phát triển nhanh chóng và lan rộng, vết bệnh có hình tròn hoặc hình trứng. Bệnh xuất hiện trên nụ hoa làm cho nụ bị đốm, thối hoàn toàn hoặc biến dạng.

b, Nguyên nhân: chủ yếu là do nấm *Botrytis elliptica* gây ra, trong điều kiện ẩm ướt *Botrytis elliptica* phát sinh bào tử, nó nhanh chóng được lan truyền nhờ gió và nước đến các cây xung quanh. Các bào tử này không thể nảy mầm được trên cây khô.

c, Phòng trừ:

Luôn giữ cho cây hoa lily khô ráo bằng cách:

- Trồng hoa lily với mật độ thưa hơn vào những thời vụ độ ẩm cao.

- Diệt trừ cỏ dại.

- Tưới nước vào buổi sáng và tưới trực tiếp vào gốc cây tránh làm ướt thân lá.

- Nhổ bỏ cây bị bệnh.

- Phun phòng trừ nấm *Botrytis elliptica* bằng thuốc diệt nấm như Benomyl, Rovral.

4.4 Bệnh teo, rụng nụ

a, Triệu chứng: nụ có màu xanh nhạt, dần dần chuyển màu vàng, lúc này tại cuống nụ xuất hiện tầng rời và làm rụng nụ hoa.

b, Nguyên nhân: do thiếu nước, vi lượng (Bo) và thiếu ánh sáng (là nguyên nhân chính).

c, Phòng trừ: chiếu sáng đầy đủ, bổ sung dinh dưỡng, nước tưới, cải tạo đất...

CÁCH BẢO QUẢN HOA LY (LILY) TƯƠI LÂU

1. Cách chọn mua hoa ly đẹp, tươi lâu

Để chọn mua được hoa ly đẹp, tươi lâu cần chú ý:

Chọn những cành mà trong đó có cả nụ lẫn hoa. Bông hoa còn tươi, cánh hoa không bị dập nát, nhụy hoa vẫn còn nhiều phần. Nụ hoa dài và to.

Cành hoa ly đẹp là cành hoa mập, lá màu xanh mướt, bông

hoa to có cánh khi sờ vào thì cảm giác mịn màng, sắc hoa đậm, mùi thơm nhẹ dịu.

Thân lá tươi tốt, không bị sâu bệnh, không bị dập nát.

Trường hợp hoa ly vẫn còn được bọc trong túi nilon nên quan sát kỹ vì cành hoa có thể dập hoặc là nổi keo.

Không nên chọn những cành hoa có hoa nở nhiều hoặc bị dính phấn hoa. Vì thực tế phấn hoa sẽ làm cho cánh hoa nhanh bị thâm đen, do đó không để được lâu.

Không nên chọn những cây hay cành ly gãy, lá bị héo, hoa sẽ hay bị rụng nụ.

Nên chọn những cành hoa nhìn lá tươi, sắc lá xanh, hoa sáng.

2. Cách bảo quản hoa ly lâu tàn

Bảo quản hoa ly cắt cành sau thu hoạch:

Với hoa ly khi đã cắt khỏi gốc, nhất định phải bảo quản trong môi trường có độ ẩm cao. Đảm bảo giữ độ ẩm tương đối cho hoa ở mức 95%. Bảo quản nhiệt độ càng thấp càng tốt vì điều này sẽ giúp hoa không bị mất nước và hoa sẽ tươi lâu hơn. Bên cạnh đó, sau khi cắt cành ly khỏi cây phải đảm bảo thông mạch dẫn nhằm ngăn ngừa vi khuẩn sinh trưởng. Đồng thời, tạo điều kiện cho hoa hút đủ nước và dinh dưỡng nuôi cây lâu dài.

Bảo quản hoa ly cắm bình hoa:

Để có bình hoa ly vừa đẹp và tươi lâu thì cần chọn những cành hoa thật tươi, không héo úa, lá xanh, cành ly vừa có nụ vừa có hoa.

Bảo quản bằng cách tủa cất:

Trước khi cắm cần cất vát phần gốc để hoa dễ dàng hút nước. Tuy nhiên, bạn phải đảm bảo công đoạn này phải thực hiện dưới nước nhằm mục đích không cho không khí tràn vào cành hoa. Lưu ý sau khi cất vát phần gốc thì nên bỏ cành ly trong nước khoảng thời gian 5 - 10 phút sau đó cắm vào bình.

Lọ cắm hoa phải luôn đảm bảo sạch sẽ, không dính vết bẩn và không còn xà phòng bởi đây là nguyên nhân làm thay đổi độ pH của nước và làm cho hoa nhanh hỏng.

Dụng cụ cắt tỉa lá cành phải là dụng cụ sạch, cắt dứt khoát thì mới đảm bảo giữ hoa tươi lâu.

Bên cạnh đó, để giữ cho một bình hoa tươi lâu cần phải thay nước cắm hoa thường xuyên, tốt nhất là thay nước 1 lần/1 ngày để đảm bảo cung cấp đủ chất dinh dưỡng cho cành, loại bỏ vi khuẩn có trong nước cắm hoa.

Bảo quản bằng dung dịch:

Tùy từng loại hoa ly cất cành mà bạn cần lựa chọn cung cấp chất dinh dưỡng phù hợp cho loại hoa ly đó.

Các bạn có thể dùng thuốc aspirin nghiền nát sau đó cho vào trong nước cắm hoa sẽ giúp cho hoa tươi lâu hơn khi cắm trong bình.

Thành phần của aspirin giúp tăng nồng độ acid trong nước cắm hoa, qua đó nó có tác dụng diệt khuẩn gây mùi và gây thối gốc.

Bên cạnh đó, để bảo quản hoa ly tươi lâu, các bạn có thể pha những dung dịch tự chế sau đây để thay nước cho hoa.

Với công thức 1 lít nước + 1 muống nước chanh tươi và 1 muống đường + 1/2 muống trà thuốc tẩy. Hay dùng dung dịch 60g nước súc miệng + 4,5 lít nước. Chất listerine và bactericide được xem như những loại acid giúp hoa hút nước một cách tốt nhất.

Nguồn: Tổng hợp tài liệu

MÔ HÌNH TRỒNG HOA LY TẠI BUÔN MA THUẬT

ThS. Hồ Thị Cẩm Lai

Trạm Khuyến nông thành phố Buôn Ma Thuột

Hoa lily là một loại hoa có giá trị kinh tế cao, đặc biệt nét đẹp và mùi hương thơm phù hợp với thị hiếu của người Việt Nam, sử dụng trong những ngày lễ, Tết Nguyên đán.

Những cánh hoa ly (Lily) dày dặn mịn màng, nhiều màu sắc sắc sỡ, đỏ, cam, hồng, tím, vàng thắm... cùng hương thơm ngào ngạt tỏa ra từ một vườn hoa ly rộng lớn cả héc-ta tại TDP 15, phường Khánh Xuân, thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk, đủ khiến cho mọi người phải ngỡ ngàng tán thưởng khi lần đầu được chiêm ngưỡng mô hình hoa ly tại đây, nơi có độ cao là 536 mét (so với mực nước biển). Khác với suy nghĩ rằng, hoa ly là loài hoa sở hữu cả hương lẫn sắc một cách trọn vẹn, chỉ có điều kiện khoe sắc tại thành phố sương mù của Cao nguyên Lâm viên - Đà Lạt, với độ cao 1.500m so với mực nước biển, hay những vùng có điều kiện tự nhiên tương tự mà thôi. Thực tế, hoa ly đã thích nghi với điều kiện tự nhiên và kỹ thuật chăm sóc của người dân Buôn Ma Thuột

và đã mang lại hiệu quả kinh tế cao so với các loại cây trồng khác tại địa phương.

Chị Vũ Thị Thủy, TDP 15, phường Khánh Xuân, thành phố Buôn Ma Thuột cho biết, vào Tết Nguyên đán năm 2022, được sự quan tâm hỗ trợ của Trung tâm Khuyến nông – Giống cây trồng, Vật nuôi và Thủy sản tỉnh Đắk Lắk cùng sự đồng hành chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật của Trạm Khuyến nông thành phố Buôn Ma Thuột, gia đình chị đã triển khai mô hình hoa ly trồng chậu trên diện tích 175m² (875 chậu), với giá bán từ 120.000 đồng đến 150.000 đồng/chậu, trừ chi phí, còn lãi được hơn 60 triệu đồng. Ngoài ra, với diện tích gần 3000m² hoa ly cắt cành, mặc dù có bị ảnh hưởng do dịch Covid-19, nhưng 2 năm qua gia đình cũng có thu nhập khá cao so với sản xuất cà phê trước đây trên cùng diện tích.

Đối với anh Phạm Văn Hiến, người cùng địa phương cho biết, trong dịp Tết Nguyên đán 2021, với diện tích trồng khoảng 4.000 đến 5.000m² hoa ly với các loại hương sắc, tương ứng với 30 đến 40 nghìn củ giống trồng trong chậu. Với giá bán 120 nghìn đồng/chậu 3 cây và 180 nghìn đồng/chậu 5 cây, lãi thuần từ 250 - 300 triệu đồng. Ngày thường, như hiện nay mặc dù ảnh hưởng dịch Covid-19, nhưng anh vẫn sản xuất đều trên nhiều khu vườn: khu sản xuất giống, khu sản xuất hoa cắt cành, khu sản xuất thí điểm các loại hoa ly mới. Riêng diện tích 1.000m² tương ứng chừng 15 nghìn củ giống hoa cắt cành, gối vụ liên tục, trừ các chi phí lãi khoảng 50 triệu đồng/tháng.

Được biết, loại hoa ly này không phải trồng trong môi trường nhà màng hay nhà kính như Đà Lạt, mà chỉ trồng trên luống đất (hoa Tết trồng trong chậu), trong khu vườn chỉ phủ bởi một màng lưới đen nông nghiệp bên trên, cách mặt đất chừng 2m, cộng với sự nghiên cứu những phương thức thích ứng của loài hoa này một cách sâu sắc để tác động hợp lý, đã khai thác được tiềm năng giá trị của hoa ly tại vùng đất Buôn Ma Thuột.

Hiện tại, lượng hoa ly sản xuất tại địa phương chỉ đáp ứng một phần nhỏ nhu cầu sử dụng tại Buôn Ma Thuột, phần lớn hoa ly phải nhập từ Đà Lạt. Để chủ động nguồn giống thường xuyên đáp ứng nhu cầu sản xuất, các hộ đã xây dựng hệ thống kho lạnh để dự trữ củ giống hoa ly nhập từ một số nước, kể cả nguồn giống tự nhân nuôi. Củ giống có thể bảo quản kho lạnh trong thời gian dài, lên đến hai năm vẫn không ảnh hưởng chất lượng giống. Sau 4 tháng ủ giống thì có thể mang ra trồng được. Thời gian từ khi trồng vào đất đến thu hoạch hoa để bán chừng 50 ngày. Nếu biết phương pháp ứng dụng các yếu tố tác động một cách khoa học, hợp lý, loại hoa cao cấp này sẽ phát huy hết tiềm năng xinh đẹp của nó, thậm chí một số loại hoa ly còn khoe sắc rực rỡ hơn cả giống hoa ly trồng từ Đà Lạt. Hiện tại, hoa ly trồng tại Buôn Ma Thuột có thể cạnh tranh tốt với hoa ly từ Đà Lạt đưa lên, bởi lẽ khi hoa tại vườn được nuôi dưỡng trong môi trường đáp ứng nhu cầu sinh lý, cây sinh trưởng và phát triển tốt, cành hoa bụ bẫm, cánh hoa dày, đường kính bông hoa lớn (tùy giống) và đặc biệt thời gian sau khi cắt cành,

hoa tươi lâu hơn so với hoa ly nhập từ Đà Lạt, vì đã thích nghi với môi trường sống tự nhiên từ nhỏ đến trưởng thành và không bị tác động do quá trình chuyên chở. Tuy nhiên, để hoa ly phát huy về giá trị cạnh tranh, người sản xuất phải hiểu và đáp ứng các yêu cầu sinh lý trong quá trình sinh trưởng và phát triển của hoa ly, như cường độ ánh sáng, nhiệt độ, độ ẩm... Hoa ly chịu rét khá tốt, chịu nóng kém, ưa khí hậu mát, nhiệt độ thích hợp ban ngày là 20 - 25°C, ban đêm là 12°C - 18°C. Dưới 12°C cây sinh trưởng kém, hoa dễ bị mù. Đất quá khô hoặc nhiều nước đều ảnh hưởng đến sinh trưởng, phát dục của hoa ly. Thời kỳ đầu cây cần nhiều nước (tương đương độ ẩm đất 75 - 80%), thời kỳ ra hoa cây cần ít nước hơn để tránh rụng nụ, thối củ (độ ẩm đất trung bình 65 - 70%), chưa kể việc phòng trừ sâu bệnh trên hoa lily cũng khó khăn hơn so với các loại cây trồng khác. Như vậy để thấy quá trình chăm sóc hoa ly nghiêm ngặt hơn so với các loại hoa thông thường. Nếu không tìm hiểu sâu về đặc điểm sinh thái, sinh lý của hoa ly, chưa có kinh nghiệm sản xuất thì khó thành công. Theo anh Trung (chồng chị Thúy), trồng hoa ly không dễ, nhưng không phải quá khó trong tác động dinh dưỡng và phòng trừ sâu bệnh, đem lại năng suất và chất lượng hoa đáp ứng nhu cầu người sử dụng. Từ sự chịu khó học hỏi kinh nghiệm của những người đã trồng hoa ly trước đây, cùng với việc nghiên cứu trên nhiều phương tiện thông tin truyền thông và thực tế hiểu biết về đất đai, cây trồng, thời tiết... những mùa hoa ly vừa qua đã đem lại thành công bước đầu như mong đợi.

Được biết, với điều kiện thích nghi và hiệu quả của mô hình hoa ly tại Buôn Ma Thuột, trong thời gian tới, địa phương sẽ tiếp tục đầu tư nghiên cứu và phối hợp cơ quan chuyên môn cùng nông dân, tổ chức nhân rộng, sản xuất thêm nhiều giống hoa ly, gia tăng giá trị thu nhập, tương xứng với quá trình đô thị hóa nông thôn hiện nay của địa phương./.

CÁCH TRỒNG HOA LY VÀO CHẬU

Từ những cây hoa ly trong vườn, bà con nên tiến hành đánh cây vào chậu trước khi đem bán để cây có giá trị cao hơn so với để cây hoa ly thô đem đi bán.

Tùy thuộc vào đường kính chậu mà có thể tùy chỉnh trồng số cây trong chậu khác nhau theo ý thích. Một chậu hoa có đường kính 50cm có thể trồng được 5 cành ly trong chậu.

Trước khi trồng cây ly vào chậu, bà con nên cho một lớp đất dày 5 - 10cm vào chậu để cho lớp đất giữ được độ ẩm cho cây và bền hoa. Nên dàn đều lớp đất dưới đáy chậu, ấn nhẹ để lớp đất không quá xốp. Sử dụng thùng nhỏ để đánh rỗ cây ly, nên đào nhẹ nhàng và sâu xuống hết đáy bầu để không bị đứt bộ rễ của cây. Đánh cây cách gốc 5 cm, sâu 10-15cm.

Bà con nên tiến hành đưa 5 cây ly vào chậu sau đó sắp xếp cây, nên đặt cây cao nhất ở giữa và bốn cây thấp hơn ở xung quanh để tạo hình chóp, như vậy hoa sẽ phân bố đều và đẹp mắt hơn. Sau khi sắp xếp hoa xong, bà con bỏ thêm một lớp đất vào chậu đến khi đầy, sau đó dùng tay ấn nhẹ xung quanh gốc cây để giữ cây thẳng đứng./.

Nguồn: Tổng hợp tài liệu

MỤC LỤC

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ PHỤC VỤ NÔNG THÔN

Trang

1. Quy trình kỹ thuật trồng hoa lily	1
2. Cách bảo quản hoa ly (lily) tươi lâu	12
3. Mô hình trồng hoa ly tại Buôn Ma Thuột	15
4. Cách trồng hoa ly vào chậu	19

***Ảnh bìa 1:** Mô hình trồng hoa lily tại phường Khánh Xuân, thành phố Buôn Ma Thuột.*

NHỮNG NGƯỜI THỰC HIỆN

Chịu trách nhiệm xuất bản

TS. Đinh Khắc Tuấn

Những người thực hiện

ThS. Lê Đăng Pha

ThS. Trần Cát Lâm

ThS. Lê Thị Ngọc Hương

CN. Lương Minh Hồng

Địa chỉ: 256 Phan Chu Trinh - Tp. Buôn Ma Thuột - tỉnh Đắk Lắk

Email: thtt@khcn.daklak.gov.vn

Website: www.skhn.daklak.gov.vn

Điện thoại: 0262.3950689



GPXB số: 32/GP-XBBT do Sở Thông tin và Truyền thông cấp ngày 14/7/2021
In tại: Công ty TNHH Một thành viên In Đắc Lắc
Khổ 14 x 20 cm, số lượng 750 bản. In xong và nộp lưu chiểu tháng 02/2022.